

Зарубіжна видавнича наукова продукція Національної академії наук України (1995–2012 рр.).

Виконаний аналіз наукової видавничої продукції Національної академії наук України, виданої за кордоном протягом 1995–2012 рр., дав змогу виявити характерні риси й окреслити деякі тенденції динаміки випуску книжкових і періодичних видань. Загальним трендом у випуску видавничої продукції НАН України загалом і за кордоном зокрема є поступове збільшення кількості назв книг і статей. Це стосується всієї сукупності видань академії, видань за окремими секціями та відділеннями, за окремими видами продукції чи видавцями: протягом зазначеного періоду обсяг видавничої продукції збільшився в середньому вдвічі.

Кількість монографій, випущених за кордоном упродовж одного року за секціями та відділеннями НАН України, вимірюється одиницями, а статей – сотнями. Тож порівняння відсоткових внесків окремих відділень у загальну кількість наукових монографій не є показовим, повнішу інформацію надає аналіз розподілу статейної продукції.

Основні піки активності, які ми фіксуємо за випуском монографій установами НАН України, є п'ятирічні – 1997, 2002, 2007, 2012 р., що можна частково пояснити масовим завершенням робіт за фундаментальною науковою тематикою. Решту піків, менш яскраво виражених або зафіксованих за результатами роботи окремих секцій чи відділень, можна пояснити визначними історичними датами (ювілеями академії чи її установ). У найбільш загальному плані зміна обсягу видавничої продукції НАН України відображує зміни економічних умов у державі.

Дослідження динаміки закордонної видавничої продукції установ НАН України дає підстави стверджувати, що випуск книг і статей за кордоном до останнього часу не є предметом постійної особливої уваги науковців, не становить частину інформаційної політики й окремого напрямку роботи відділень і секцій НАН України.

Показники випуску за кордоном статей окремими відділеннями НАН України, обчислені як відсоткова частка продукції відповідної секції НАН України, коливаються загалом незакономірно. Для кількох відділень Секції фізико-технічних і математичних наук постійне зниження цього показника встановлюється починаючи від 2003 р. Позитивним винятком є тільки показник випуску статейної закордонної продукції Відділення економіки НАН України, що стабільно зростає протягом останнього десятиріччя. Отже, якщо розглядати показники випуску видавничої продукції за кордоном як міру результативності, актуальності й затребуваності досліджень українських науковців, є очевидним, що організація зарубіжних публікацій має становити

предмет особливої уваги академії. Стратегічним завданням при цьому повинно бути якнайширше представлення результатів вітчизняних наукових досліджень у сучасній, доступній світовій науковій спільноті формі.

Одним зі шляхів вирішення цього завдання можуть слугувати заходи, спрямовані на вмотивування, стимулювання, заохочення вчених до зарубіжних публікацій, на активніше використання іноземних мов у процесі підготовки наукових публікацій, а також на надання організаційної та фінансової підтримки у здійсненні зарубіжних видань.

Другий шлях полягає в опануванні й повсюдному впровадженні сучасних видавничих та інформаційних технологій, використанні можливостей віртуальних інформаційних ресурсів, організації електронних видань та представленні в електронному вигляді наявної паперової видавничої продукції, а також у створенні належної законодавчої бази для якнайефективнішого впровадження цих заходів (*Радченко А., Діденко Ю. Зарубіжна видавнична наукова продукція Національної академії наук України (1995–2012 рр.) // Вісник Національної академії наук України. – 2013. – № 7. – С. 81–82).*